

**Votaziun dal pievel dals
26 da settember 2010
Explicaziuns dal cussegl federal**

**Revisiun da la lescha
davart l'assicuranza
cunter la dischoccupaziun**

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Davart quai vegni votà

Revisiun da la lescha davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun

L'assicuranza cunter la dischoccupaziun (AD) fa deficits. Fin la mesadad da l'onn 2010 ha ella accumulà in mantun da debits da 7 milliardas francs. Il cussegl federal ed il parlament vulan metter la AD en in equiliber finanziel cun agid d'entradas supplementaras e cun expensas pli pitschnas. Cunter questa lescha èsi vegnì fatg in referendum.

Infurmaziuns davart quest project	paginas 4–13
Tge resta, tge sa mida?	pagina 6
Text da votaziun	paginas 14–23

Revisiun da la lescha davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun

La dumonda da votaziun sa cloma:

Vulais Vus acceptar la midada dals 19 da mars 2010 da la lescha federala davart l'assicuranza obligatorica cunter la dischoccupaziun e davart l'indemnisaziun per insolvenza (**lescha davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun, LADI**)?

Il cussegl federal ed il parlament recumondan d'acceptar la midada da la lescha.

Il cussegl naziunal ha acceptà il project da votaziun cun 91 cunter 64 vuschs e cun 37 abstenziuns, il cussegl dals chantuns cun 32 cunter 12 vuschs senza abstenziuns.

Il pli impurtant en furma concisa

L'assicuranza cunter la dischoccupaziun (AD) ha pers ses equiliber finanziel. Perquai che las expensas surpassan dapi onns las entradas, creschan ils debits ad in crescher: mez da l'onn 2010 importavan els circa 7 milliardas francs. Cun la revisiun da la lescha vulan il cussegl federal ed il parlament reducir ils debits e stabilisar finanzialmain la AD.

Pertge questa revisiun?

Questa revisiun sa basa sin ina maschaida tranter expensas pli pitschnas ed entradas supplementaras. D'ina vart vegnan reducidas tschertas prestaziuns, da l'otra vart vegnan las deducziuns dal salari augmentadas da 2,0 sin 2,2 pertschient. Per reducir ils debits vegn ultra da quai incassà in pertschient da solidaritad da tut las personas che gudognan dapli che 126 000 francs per onn. Las prestaziuns da basa da la AD restan sco ch'ellas èn.

Parameters da la revisiun

Ils comités da referendum cumbattan las scursanidas da las prestaziuns. Els vulan cuntanscher l'equiliber finanziel suletta-main tras in augment da las entradas.

Pertge il referendum?

Il cussegl federal ed il parlament èn da l'avis che la revisiun saja necessaria e raschunaivla. Grazia ad ella po la AD vegnir stabilisada finanzielmain. Per garantir bunas prestaziuns als umans che han pers lur plazza da lavur dovri in'assicuranza solida.

Puntg da vista dal cussegl federal e dal parlament

Er en cas d'in na sto la AD vegnir sanada. La lescha oblighescha il cussegl federal d'incassar ina contribuziun da solidaritad e d'augmentar las deducziuns dal salari, uschespert ch'ils debits da la AD surpassan ina tscherta limita superiura. Quai è capità en il fratemp. Perquai che las prestaziuns na pon betg vegnir reducidas en cas che questa revisiun vegniss refusada, stuessan las deducziuns dal salari vegnir augmentadas anc pli fitg per il cumenzament da l'onn 2011, numnadamain da 2,0 sin 2,5 pertschient. Uschia perdessan las personas occupadas dapli da lur capacitad da cumpra e l'economia vegniss engrevgiada pli fitg.

Tge capita en cas d'in na?

Assicuranza cunter la dischoccupaziun. Tge resta, tge sa mida?

Las prestaziuns da basa vegnan mantegnidas

L'assicuranza cunter la dischoccupaziun (AD) sustegna financialmain persunas dischoccupadas durant lur tschertga d'ina plazza da lavur e las assista tar lur pass enavos en il mund da lavur. Quai resta er vinavant uschia:

- persunas cun uffants survegnan er en l'avegnir 80 pertschient da lur ultim salari (maximalmain 8400 francs per mais), persunas senza obligaziun da mantegniment 70 pertschient;
- tgi che ha pajà durant almain 1,5 onns contribuziuns a la AD, resta assicurà – sco enfin ussa – durant 1,5 onns. Quai è il cas tar la part la pli gronda da las persunas assicuradas;
- per render pli facil il return en la vita professionala porscha la AD er en l'avegnir ina vasta paletta da mesiras d'agid sco praticums professionals per giuvenils, curs da furmaziun supplementara e contribuziuns per l'introducziun da persunas dischoccupadas pli veglias en la lavur;
- en temps da conjuntura difficils conceda la AD a firmas vinavant indemniziuns per lavur reducida. Quai gida a mantegnair plazzas da lavur.

Las midadas las pli impurtantas tar las prestaziuns

	Dretg vertent	Suenter la revisiun
Temp da contribuziun e durada da retratga	1 onn contribuziuns → 1,5 onns prestaziuns. Persunas sur 55 onns: 1,5 onns contribuziuns → 2 onns prestaziuns. Tgi che na sto betg ademplir il temp da contribuziun (p.ex. pervia da maternitad, pervia da scolaziun, pervia da malsogna e. u. v.) → 1 onn prestaziuns.	1 onn contribuziuns → 1 onn prestaziuns, 1,5 onns contribuziuns → 1,5 onns prestaziuns. Persunas sur 55 onns: 2 onns contribuziuns → 2 onns prestaziuns. Persunas sut 25 onns senza uffants: 1 onn contribuziuns → 9 mais prestaziuns.
Temp da spetga avant che retschaiver la diaria	Sch'il temp da contribuziun è adempli per regla 5 dis.	Persunas cun uffants: nagina midada. Persunas senza uffants: nagina midada fin ad entradas annualas da 60 000 francs. En cas d'entradas pli autas 10 fin 20 dis, graduà tenor il salari.
Mesiras en cas d'ina dischoccupaziun pli gronda	En regiuns, nua che la dischoccupaziun è pli gronda, po il cussegl federal prolungar la durada da retratga.	Naginas disposiziuns legalas spezialas pli per tschertas regiuns. Regulaziuns spezialas en temps da crisa èn chausa dal parlament.

Il project da votaziun en detagl

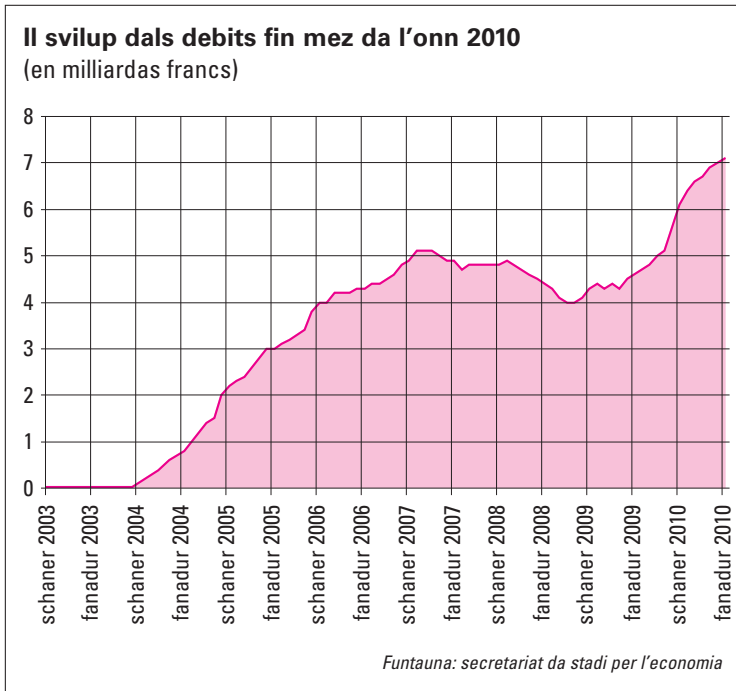
Tgi ch'è emploiada u emploià paja – da ses salari – contribuiziuns a l'assicuranza cunter la dischoccupaziun (AD) ed ha – en cas ch'ella u ch'el perda sia piazza da lavur – il dretg da survegnir 70 u 80 pertschient da l'ultim salari, maximalmain però 8400 francs per mais. La AD gida ultra da quai tar la tschertga d'ina piazza da lavur e pussibilitescha per exempel da frequentar praticums professionals e curs da furmaziun supplementara. Uschia vegni facilità a persunas dischoccupadas da returnar en il mund da lavur.

Las prestaziuns
da la AD

La AD sto esser finanziada uschia ch'ella generescha surplis en buns temps per reducir ils debits ch'èn vegnids accumulads en nauschs temps. Questa gulivaziun n'è betg pli garantida. Pervia da quai fa la AD dapi l'onn 2004 in deficit da circa 1 milliarda francs per onn.

Il mantun da
debits crescha

Ils debits èn s'accumulads en il fratemp a 7 milliardas francs. Gnanc durant l'ultim progress economic n'èsi reussi d'als reducir.

Cun il project qua avant maun vulan il cussegl federal ed il parlament restabiler l'equiliber finanziel ed adattar la finanziaziun al svilup da la media da la quota da dischoccupaziun a lunga vista¹. Questa revisiun è ina maschaida tranter entra-

Dapli entradas,
main expensas

¹ La finanziaziun da la AD sa basa dapi l'ultima adattaziun sin ina quota da dischoccupaziun da 2,5 perschtient. Sin basa da la dumbraziun dal pievel da l'onn 2000 correspunda quai a circa 100 000 persunas. Igl è sa mussà che questa supposiziun è stada memia optimistica: La quota da dischoccupaziun sa chatta dapi ils onns 1990 en media tar 3,3 perschtient. Quai correspunda a circa 130 000 persunas.

das supplementaras ed expensas pli pitschnas che permetta d'augmentar las contribuziuns per 646 milliuns francs e da reducir las prestaziuns per 622 milliuns francs per onn.

La mesira la pli impurtanta da la vart da las entradas è l'augment da las deducziuns dal salari. Per salaris fin 126 000 francs vegnissan quellas augmentadas da 2 sin 2,2 pertschient. La vart da las patronas e dals patruns e la vart da las lavurantas e dals lavurants pajassan mintgamai la mesadad da quest augment.

Fin ch'ils debits èn amortisads vegn incassada – sco gia da l'onn 1996 fin l'onn 2003 – da tut las personas cun salaris gronds ina contribuziun da solidaritad dad 1 pertschient sin la part dal salari tranter 126 000 e 315 000 francs. Las personas cun salaris gronds pagan pia ina contribuziun speziala a la AD, senza che lur diarias s'augmentian: Sch'ellas perdan lur lavur, survegnan ellas er en l'avegnir maximalmain 80 pertschient da 126 000 francs. Er la contribuziun da solidaritad vegn pajada mintgamai per la mesadad da las patronas e dals patruns sco er da las lavurantas e dals lavurants. Da quai resultan entradas supplementaras da circa 160 milliuns francs per onn.

La midada la pli impurtanta da la vart da las expensas è ina cumbinaziun pli stretga da la durada da retratga e dal temp da contribuziun. Tgi che ha pajà las contribuziuns almain durant in onn, survegn er in onn a la lunga las diarias – a partir d'in temp da contribuziun d'in onn e mez vegnan pajadas diarias durant in onn e mez. Perquai che personas sut 25 onns n'èn en media betg pli ditg che sis mais senza lavur, prevesa la revisiun per ellas ina durada da retratga da maximalmain nov mais, nun ch'ellas stoppian procurar per il mantegniment d'uffants.

Tgi che perda sia lavur, ha per regla il dretg da survegnir ina diaria suenter 5 dis da spetga. Cun la revisiun vegn il temp da spetga augmentà sin 10, 15 u 20 dis en cas d'entradas sur

Augments da las
contribuziuns:

*Deducziuns
dal salari*

*Contribuziun
da solidaritad*

Reducziun da las
prestaziuns:

Diarias

*Temps da
spetga generals*

60 000 francs. Pli autas che las entradas èn e pli ditg ch'il temp da spetga dura. Persunas cun obligaziuns da mantegniment envers uffants n'èn betg pertutgadas da questa midada.

In'ulteriura adattaziun pertutga persunas giuvnas creschidas che n'han betg stuì pajar contribuziuns durant lur temp da scolaziun. Sch'ellas na chattan suenter la scola u suenter il studi betg ina piazza da lavur, dura il temp da spetga en general 120 dis, pia medem ditg sco gia oz per persunas sut 25 onns senza uffants, las qualas daventan dischoccupadas suenter ch'ellas èn vegnidas or da scola u suenter la matura. Questa midada na vegn però betg fatga en la lescha, mabain en l'ordinaziun. Per persunas giuvnas creschidas che han ademplì lur temp da contribuziun durant l'emprendissadi ubain che han lavurà sper il studi na sa mida dentant nagut. Per ellas valan ils temps da spetga generals.

*Temps da
spetga speziels*

La reducziun da las prestaziuns prevista dal project po chaschunar che persunas perdan tsherts dretgs e ch'ellas ston – en consequenza da quai – dumandar agid social. Perquai che la AD sustegna en moda tant pli intensiva las persunas pertutgadas ch'èn en ina situaziun difficila, sa reducescha lur dumber però silsuenter. Quai mussan las experientschas da l'ultima revisiun da la AD. Ina da las incumbensas las pli impurtantas da la AD resta, numnadamain quella da sustegnair persunas dischoccupadas tar lur tshertga d'ina piazza da lavur per evitar ch'ellas daventian dischoccupadas a lunga durada sco er ch'ellas perdian il dretg sin ina diaria. Uschia gida la AD decisivamain ad evitar che persunas, che han pers lur piazza da lavur, daventian dependentas da l'agid social.

Evitar
ina dependenza
da l'agid social

Ilis arguments dals comités da referendum

Betg pegiurar in'assicuranza cumprovada

L'assicuranza svizra cunter la dischoccupaziun è sa cumprovada – gist ussa en la crisa. Grazia a l'assicuranza vegnan ils dischoccupads reintegrads svelt en il martgà da lavur. E tgi che dovra tar nus in pau pli ditg per chattar ina piazza, na va betg simplamain a finir en il provediment social. Perquai na datti nagins motivs per pegiurar questa assicuranza cumprovada.

Schanegiar ils profitunzs – chastiar ils dischoccupads?

Per quels che han chaschunà la crisa ha la confederaziun impundi milliardas (salvament da l'UBS), vi dals bonus da milliuns per ils managers che han disditg na vegni midà nagut, ma per las victimas da la crisa duain las prestaziuns vegnir reducidas. E l'incredibel è: entradas sur 315 000 francs na pajan naginas contribuziuns a l'assicuranza cunter la dischoccupaziun. Ils profitunzs vegnan schanegiads, ils dischoccupads vegnan chastiads. E tut ils lavurants duain pajar dapli per damain prestaziuns. Quai n'è betg gist!

Reducziun sin donn e cust dals dischoccupads

Tras la reduziun da las diarias daventass l'assicuranza cunter la dischoccupaziun decisivamain mendra. Pertutgads fissan cunzunt lavurants pli vegls, lavurants giuvens suenter lur scolaziun e dunnas che vulan u ston puspè cumenzar a lavurar, p.ex. suenter in culp dal destin (greva malsogna, mort dal conjugal, divorzi).

Reducziun nunseriusa dals debits

Igl è normal che l'assicuranza cunter la dischoccupaziun ha – durant temps da crisa – dapli expensas che entradas. Cun la proxima conjuntura auta vegnan quests debits dentant puspè reducids svelt. La lescha existenta davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun cuntegna in mecanissem per quest intent. Cun il project legislativ nunserius durass la reduziun dals debits percenter fin l'onn 2028.

Custs supplementars per ils chantuns e per las vischnancas

Pertutgads dals pegiuraments fissan dentant er ils chantuns e las vischnancas ed uschia tut ils pajataglias. Els stuessan surpigliar expensas supplementaras massivas en il provediment social.

Chantuns e regions cun ina gronda dischoccupaziun tutgass la nova lescha spezialmain ferm: Cuntrari ad oz na pudessan els betg pli prolungar il sustegn per ils dischoccupads en cas d'ina gronda dischoccupaziun. Perquai din er represchentants da partidas burgaisas da chantuns cun ina gronda dischoccupaziun NA a la lescha.

Ulteriuras infurmaziuns sut: www.avig-online.ch

Ilis arguments dal cussegl federal

En quai che riguarda las finanzas sto l'assicuranza cunter la dischoccupaziun (AD) puspè vegnir messa en in equiliber. Il cussegl federal è da l'avis che la revisiun saja necessaria, raschunaivla ed adequata. Ultra da quai introducescha ella puspè il pertschient da solidaritad per quellas personas che gudognan bain. Mo ina AD stabila po sustegnair e promover en moda efficazia las personas dischoccupadas. Il cussegl federal sustegna il project en spezial per ils suandants motivs:

La revisiun schlia ils problems finanziaus da la AD. Ella eliminescha ils deficits e reducescha ils debits. Mo ina AD finanziaimain sauna garantesch a las personas pertutgadas ch'ellas survegnian vinavant bunas prestaziuns e las facilitescha cun ina vasta paletta da mesiras da returnar en il martgà da lavur. La AD gida personas dischoccupadas ed interpresas oravant tut en temps difficils e sustegna uschia il consum e l'economia. Ina AD ferma è pia en l'interess da tutas e da tuts.

Rinforz
da la AD

La revisiun è raschunaivla. Las deducziuns dal salari vegnan augmentadas en moda moderada e las prestaziuns vegnan adattadas en moda socialmain cumportabla. Per la gronda part da las personas assicuradas na sa mida nagut. En spezial vala quai per personas dischoccupadas cun entradas pli pitschnas sco er per personas dischoccupadas cun uffants. Per ellas na vegen il temp ch'ellas ston spetgar fin ch'ellas survegnan ina diaria betg augmentà. Uschia pon vegnir evitads cas da direzza. Per tutas e per tuts porscha la AD anc adina ina buna protecziun sociala, er cumpareglià cun l'exteriur.

Project
raschunaivel

La revisiun sa basa sin l'idea da solidaritad. Las personas cun salaris gronds pajan ina contribuziun speziala a la AD en furma d'in pertschient supplementar dal salari senza ch'ellas survegnian diarias pli grondas pervia da quai.

Dapli
solidaritad

La revisiun impedescha ch'ì dettia deducziuns dal salari pli grondas. Il dretg vertent oblighescha numnadamain il cussegl federal d'agir immediatamain, uschepert ch'ìls debits da la AD han cuntanschì 2,5 pertschient da la summa dals salaris assicurada. Quest cunfin è vegnì surpassà la primavaira 2010. Pervia da quai ha il cussegl federal concludì il zercladur d'augmentar las deducziuns dal salari da 2 sin 2,5 pertschient per il 1. da schaner 2011, en cas che la revisiun vegniss refusada. Uschia restassan main daners en la bursa da las persunas emploiadas ed ils custs da salari s'augmentassan per las interpresas pli fitg che cun la revisiun. Quai indebliss la competitividad da l'economia svizra.

Evitar mesiras
unilateralas

Il cussegl federal fixescha il termin da l'entrada en vigur da questa revisiun. Quai resguardond la situaziun economica. Il cussegl federal è persuadì che la revisiun presta ina contribuziun impurtanta per la segirezza sociala en Svizra.

Betg periclar
il progress
economic

Per tut quests motifs recumandan il cussegl federal ed il parlament d'approvar la revisiun da la lescha davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun.

Text da votaziun

Lescha federala davart l'assicuranza obligatorica cunter la dischoccupaziun e davart l'indemnisaziun per insolvenza (lescha davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun, LADI)

Midada dals 19 da mars 2010

*L'assemblea federala da la confederaziun svizra,
sunter avair gi invista da la missiva dal cussegl federal dals 3 da settember 2008¹,
concluda:*

I

La lescha dals 25 da zercladur 1982² davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun vegn midada sco suonda:

Art. 3 al. 2

² La tariffa da contribuziun importa 2,2 pertschient fin a l'import maximal decisiv dal gudogn mensil assicurà en l'assicuranza obligatorica cunter accidents.

Art. 11 al. 4

⁴ La persuna assicurada ha il dretg che la perdita da lavur vegnia messa a quint senza reducziun, er sch'ella ha survegni ina indemnisaziun per uras supplementaras betg retratgas, sch'ella ha retratg ina indemnisaziun da vacanzas a la fin da sia relaziun da lavur u sche l'indemnisaziun da vacanzas era inclusa en il salari. Il cussegl federal po relaschar ina regulaziun divergenta per cas speziels.

Art. 16 al. 3 e 3bis

³ *Concerna mo il text franzos.*

^{3bis} L'alinea 2 litera b vala mo per personas che n'han betg anc cumpleni il 30avel onn da vegliadetgna.

¹ fegl uffizial federal 2008 7733

² CS 837.0

Art. 18 al. 1

¹ Il dretg d'indemnisaziun cumenza s'enter in temp da spetga da 5 dis da dischoccu-paziun controllada. Per persunas senza obligaziuns da mantegniment envers uffants sut 25 onns importa il temp da spetga:

- a. 10 dis en cas d'in gudogn assicurà tranter 60 001 e 90 000 francs;
- b. 15 dis en cas d'in gudogn assicurà tranter 90 001 e 125 000 francs;
- c. 20 dis en cas d'in gudogn assicurà da passa 125 000 francs.

Art. 22 al. 2 lit. a e c

² Ina diaria en l'autezza da 70 pertschient dal gudogn assicurà survegnan persunas assicuradas che:

- a. n'han naginas obligaziuns da mantegniment envers uffants sut 25 onns;
- c. na retiran betg ina renta d'invaliditad che corresponda ad in grad d'invaliditad d'almain 40 pertschient.

Art. 23 al. 3bis, 4 e 5

^{3bis} Er betg assicurà n'è in gudogn ch'ina persuna realisescha tras ina mesira per il martgà da lavur che vegn finanziada dal maun public. Exceptadas èn mesiras tenor ils artitgels 65 e 66a.

⁴ e ⁵ abolids

Art. 24 al. 4

⁴ Il dretg sin l'indemnisaziun da la perdita dal gudogn è limità als emprims 12 mais d'ina activitad da gudogn tenor l'aleina 1; per persunas assicuradas che han in'obligaziun da mantegniment envers uffants sut 25 onns u ch'èn passa 45 onns veglias dura quest dretg maximalmain fin a la fin dal termin general per la retratga da prestaziuns.

Art. 27 al. 2, 4, 5 e 5bis

² La persuna assicurada ha il dretg da:

- a. maximalmain 260 diarias, sch'ella po cumprovar ina perioda da contribuziun da totalmain 12 mais;
- b. maximalmain 400 diarias, sch'ella po cumprovar ina perioda da contribuziun da totalmain 18 mais;
- c. maximalmain 520 diarias, sch'ella po cumprovar ina perioda da contribuziun d'almain 24 mais ed:
 1. ha cumpleni il 55avel onn da vegliadetgna, u
 2. retira ina renta d'invaliditad che corresponda ad in grad d'invaliditad d'almain 40 pertschient.

⁴ Personas ch'èn liberadas da l'obligaziun d'ademplier la perioda da contribuziun han il dretg da maximalmain 90 diarias.

⁵ *aboli*

^{5bis} Il dretg da maximalmain 200 diarias han personas che n'han betg anc cumpleni il 25avel onn da vegliadetgna e che n'han naginas obligaziuns da mantegniment envers uffants.

Art. 28 al. 4

⁴ Personas dischoccupadas che han exaurì lur dretg tenor l'alinea 1, che han vivant in'abiltad da lavurar reducida temporara e che retiran prestaziuns d'ina assicuranza da diarias, han – uschenavant ch'ellas èn ablas da vegnir intermediadas resguardond lur abiltad da lavurar reducida – il dretg:

- a. da l'entira diaria, sch'ellas han in'abiltad da lavurar d'almain 75 pertschient;
- b. d'ina diaria reducida per 50 pertschient, sch'ellas han in'abiltad da lavurar d'almain 50 pertschient.

Art. 36 al. 1

¹ Sch'in patron ha l'intenziun da far valair l'indemnisaziun per lavur reducida per ses lavurants, sto el annunziar quai en scrit a l'uffizi chantunal almain 10 dis avant il cumenzament da la lavur reducida. Il cussegl federal po prevair termins d'annunzia pli curts per cas excepziunals. L'annunzia sto vegnir renovada, sche la lavur reducida dura dapli che 3 mais.

Art. 52 al. 1 ed 1bis

¹ L'indemnisaziun per insolvenza cuvra pretensiuns da salari per maximalmain ils ultims 4 mais da la medema relaziun da lavur, per mintga mais dentant mo fin a l'import maximal tenor l'artitgel 3 alinea 2. Sco salari valan er ils supplements debits.

^{1bis} L'indemnisaziun per insolvenza cuvra excepziunalmain pretensiuns da salari suenter la decleraziun da concurs, sche la persuna assicurada na pudeva betg savair en buna fai ch'il concurs era vegni declerà e sch'i na sa tracta betg da debits da la massa da concurs. La durada maximala da l'indemnisaziun tenor l'alinea 1 na dastga betg vegnir surpassada.

Art. 58 Moratori

En cas d'in moratori u d'ina suspensiun dal concurs tras il derschader vala quest chapitel conform al senn.

Lescha davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun

Art. 59 al. 1bis, 1ter, 1^{quater} e 3bis

^{1bis} Mesiras per il martgà da lavur èn mesiras da furmaziun (2. part), mesiras d'occupaziun (3. part) e mesiras spezialas (4. part).

^{1ter} Personas ch'èn periclitadas directamain da la dischoccupaziun pon mo pretender prestaziuns tenor l'artitgel 60.

^{1quater} Sin dumonda d'in chantun po l'uffizi da cumpensaziun permetter a personas, ch'èn periclitadas da la dischoccupaziun en il rom da relaschadas en massa, da sa participar a mesiras per il martgà da lavur.

^{3bis} Personas assicuradas ch'èn pli veglias che 50 onns e che adempleschan las premissas da l'alinea 3 pon sa participar a mesiras da furmaziun e d'occupaziun fin a la fin da lur termin general per la retratga da prestaziuns, e quai independentamain da lur dretg da survegnir l'indemnisaziun da dischoccupaziun.

Art. 59^cbis Contribuziuns a favur da mesiras per il martgà da lavur

¹ A las organisaziuns dals patruns e dals lavurants, a las instituziuns cuminaivlas dals partenaris socials, als chantuns ed a las vischnancas sco er ad autras instituziuns publicas e privatas po l'assicuranza conceder contribuziuns als custs per realisar mesiras per il martgà da lavur.

² L'assicuranza reimbursescha a las organisaziuns ils custs cumprovads e necessaris per realisar mesiras per il martgà da lavur.

³ Als participants vegnan reimbursadas las expensas cumprovadas e necessarias per sa participar a las mesiras per il martgà da lavur.

⁴ La cassa fa restituir contribuziuns ch'èn vegnidas reimbursadas nungiustificadamain per realisar mesiras collectivs per il martgà da lavur.

⁵ L'assicuranza reimbursescha als chantuns ils custs da las mesiras per il martgà da lavur fin ad in tschert import maximal. Il departament federal d'economia fixescha ils imports maximal.

Art. 59d Prestaziuns per personas che n'adempleschan betg la perioda da contribuziun e che n'èn betg liberadas da l'obligaziun d'ademplir la perioda da contribuziun

¹ Personas che n'adempleschan betg la perioda da contribuziun, che n'èn betg liberadas da l'obligaziun d'ademplir la perioda da contribuziun e che han exauri il dretg da survegnir l'indemnisaziun da dischoccupaziun pon far valair – durant maximalmain 260 dis ed entaifer in termin da 2 onns – prestaziuns tenor l'artitgel 59^cbis alinea 3, sch'ellas sa participeschan – sin basa d'ina decisiun da l'uffizi cumpetent – ad ina mesira da furmaziun u d'occupaziun che las renda ablas da cumenzar cun in'activitad da gudogn sco lavurant.

² L'assicuranza ed ils chantuns surpiglian en parts egualas ils custs da las mesiras da furmaziun e d'occupaziun tenor l'alinea 1.

Art. 60 titel (aboli), al. 2 lit. b

² Per sa participar a curs pon prestaziuns vegnir pretendidas:

- b. da persunas ch'èn periclitadas directamain da la dischoccupaziun tenor l'artitgel 59^c^{bis} alinea 3.

Art. 61 e 62

abolids

Art. 64a al. 1 lit. b e c sco er 5

¹ Sco mesiras d'occupaziun valan en spezial occupaziuns temporaras en il rom da:

- b. praticums professionals en interpresas ed en l'administraziun; en cas d'ina dischoccupaziun augmentada po il cussegl federal prevair che persunas sa participeschian a praticums professionals durant in temp da spetga tenor l'artitgel 18 alinea 2;
- c. semesters da motivaziun per persunas assicuradas che tshertgan ina piazza da scolaziun suenter avair terminà il temp da scola obligatoric, sch'ellas na disponan ni d'in diplom professional ni d'ina maturitad.

⁵ Il cussegl federal fixescha la contribuziun da sustegn mensila per quellas persunas che sa participeschian durant il temp da spetga ad in semester da motivaziun.

Art. 64b al. 1

aboli

Art. 66 al. 2, 2bis e 3 segunda frasa

² Ellas³ vegnan pajadas entaifer il termin general durant maximalmain 6 mais, en cas excepziunals durant maximalmain 12 mais.

^{2bis} Persunas assicuradas pli veglias che 50 onns han il dretg da survegnir contribuziuns per l'introducziun en la lavur durant 12 mais.

³ ... Per persunas assicuradas pli veglias che 50 onns vegnan las contribuziuns per l'introducziun en la lavur reducidas per in terz a partir dal mais che suonda l'emprima mesadad da la durada da la mesira.

Art. 66c al. 1 e 3

¹ Il patron paja al lavurant las contribuziuns da scolaziun ed in salari ch'è almain uschè aut sco il salari pajà durant ina furmaziun fundamentala professionala correspudenta e che resguarda adequatamain las experientschas profesionalas dal lavurant. Sin las contribuziuns da scolaziun e sin il salari paja el las contribuziuns usitadas a l'assicuranza sociala e deducescha la part che va a quint dal lavurant.

³ *las contribuziuns per l'introducziun en la lavur*

Lescha davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun

³ Sin preschentaziun d'in rendaint mensil paja la cassa al patron las contribuziuns da scolaziun, la part ch'il patron sto pajar sin las contribuziuns da scolaziun a l'assicuranza sociala sco er l'entira contribuziun ch'il patron paja a la prevenziun professunala.

Art. 71d al. 2 emprima frasa

² Sche la persuna assicurada cumenza cun in'activitad da gudogn independenta, vegn il termin general current per la retratga da prestaziuns prolungà per 2 onns per in'eventuala retratga d'ulteriuras diarias. ...

Art. 82 titel ed al. 5

Responsabladad dals purtaders da la cassa envers la confederaziun

⁵ Il fond da cumpensaziun indemnisescha adequatamain il purtader da la cassa per la ristga da responsabladad. Il cussegl federal fixescha l'autezza da l'indemnisaziun per la ristga da responsabladad e determinescha, en tge dimensiun ch'il purtader da la cassa sto star bun per mintga cas da donn.

Art. 85g al. 5

⁵ Il fond da cumpensaziun indemnisescha adequatamain il chantun per la ristga da responsabladad. Il cussegl federal fixescha l'autezza da l'indemnisaziun per la ristga da responsabladad e determinescha, en tge dimensiun ch'il chantun sto star bun per mintga cas da donn.

Art. 88 al. 1 lit. d

¹ Ils patrons:

- d. adempleschan lur obligaziun d'infurmaziun e d'annunzia prescritta; en divergenza da l'artitgel 28 alinea 3 LPGA⁴ na dovra quai betg l'autorisaziun da la persuna che fa valair prestaziuns d'assicuranza.

Art. 90a Participaziun da la confederaziun

La participaziun tenor l'artitgel 90 litera b importa 0,159 pertschient da la summa dals salaris ch'è suttamessa a las contribuziuns.

Art. 90c al. 1 segunda frasa

¹ ... El⁵ augmenta l'emprim la tariffa da contribuziun tenor l'artitgel 3 alinea 2 per maximalmain 0,3 pertschient dal salari, ed il salari ch'è suttamessa a las contribuziuns per maximalmain duas giadas e mez il gudogn assicurà. ...

⁴ CS 830.1

⁵ *il cussegl federal*

Art. 92 al. 7bis emprima frasa

^{7bis} Ils chantuns sa participeschan als custs per realisar l'intermediaziun publica da lavur e las mesiras per il martgà da lavur cun in import che correspunda a 0,053 perschiend da la summa dals salaris ch'è suttamessa a las contribuziuns. ...

Art. 94 titel, al. 1 e 3

Cumpensaziun, pajament a terzas personas, execuziun sfurzada

¹ Restituziuns e prestaziuns che ston vegnir pajadas sin basa da questa lescha pon vegnir cumpensadas tant tranter ellas sco er cun restituziuns u cun rentas e cun diarias che ston vegnir pajadas da l'AVS, da l'assicuranza d'invaliditad, da la prevenziun professiunala, sin basa da la lescha dals 25 da settember 1952⁶ davart l'urden da cumpensaziun dal gudogn, da l'assicuranza militar, da l'assicuranza obligatorica cunter accidents, da l'assicuranza da malsauns, e plinavant cun prestaziuns supplementaras da l'AVS/AI e cun supplements da famiglia tenor lescha.

³ Posts da provediment publics u privats che han fatg pajaments anticipads a favur dals custs da viver per ina perioda, per la quala i vegnan pajadas retroactivamain diarias, pon pretender il pajament posteriur fin a l'autezza da lur pajaments anticipads. Fin a quest import n'è il dretg sin diarias betg suttamess a l'execuziun sfurzada.

Art. 95 al. 1 ed 1bis emprima frasa

¹ La restituziun sa drizza tenor ils artitgels 25 LPGA⁷, cun excepziun dals cas tenor ils artitgels 55 e 59^c^{bis} alinea 4.

^{1bis} Ina persona assicurada che ha retratg indemnizaziuns da dischoccupaziun e che survegn pli tard, per la medema perioda, rentas e diarias da l'assicuranza d'invaliditad, da la prevenziun professiunala, sin basa da la lescha dals 25 da settember 1952⁸ davart l'urden da cumpensaziun dal gudogn, da l'assicuranza militar, da l'assicuranza obligatorica cunter accidents, da l'assicuranza da malsauns u supplements da famiglia tenor lescha, sto restituir las diarias da dischoccupaziun ch'ella ha retratg durant questa perioda. ...

Art. 96c titel (concerna mo il text franzos), al. 1 frasa introductiva sco er al. 2bis e 2ter

¹ *Concerna mo il text franzos.*

^{2bis} Uschenavant che quai è necessari per exequir questa lescha sco er la lescha dals 6 d'october 1989⁹ davart l'intermediaziun da lavur (LIL), dastgan datas da personas, inclusiv datas ch'en spezialmain degnas da vegnir protegidas e profils da la persunalitad, vegnir barattadas tranter ils systems d'infurmaziun da l'assicuranza cunter la dischoccupaziun (art. 83 al. 1 lit. i) ed ils systems d'infurmaziun da l'intermediaziun publica da lavur (art. 35 LIL).

⁶ CS 834.1

⁷ CS 830.1

⁸ SR 834.1

⁹ CS 823.11

Lescha davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun

^{2ter} Ils organs da l'agid social dastgan acceder tras la procedura d'invista als sistems d'infurmaziun che vegnan manads da l'uffizi da cumpensaziun (art. 83 al. 1 lit. i). Il cussegl federal restrenscha l'access e l'utilisaziun da las infurmaziuns che servan a l'administraziun dals dossiers ed a la reintegraziun professiunala da persunas dischoccupadas sco er da persunas che na survegnan betg pli l'indemnisaziun da dischoccupaziun e ch'èn dependentas da l'agid social.

Art. 97a al. 1 lit. f cifra 7 ed al. 2bis

¹ Uschenavart che nagins interess privats predominants na s'opponan a quai, dastgan organs ch'èn incumbensads da realisar, da controllar u da survegliar la realisaziun da questa lescha, communitgar datas en divergenza da l'artitgel 33 LPGA¹⁰:

f. en il cas singul e sin ina dumonda motivada en scrit:

7. a las autoritads ch'èn cumpetentas per las persunas estras, sche las datas èn necessarias per l'execuziun da la lescha federala dals 16 da december 2005¹¹ davart las persunas estras sco er per l'execuziun da la convenna dals 21 da zercladur 1999¹² tranter la confederaziun svizra d'ina vart e la communitad europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da persunas, inclusiv las agiuntas, ils protocols e la legislaziun executiva svizra respectiva.

^{2bis} Las cassas da dischoccupaziun publicas e privatas dastgan communitgar als organs tenor l'artitgel 7 da la lescha federala dals 8 d'october 1999¹³ davart las lavurants ed ils lavurants tramess en Svizra las datas ch'èn necessarias per controllar che las cundiziuns minimalas da lavur e da salari vegnian observadas.

Art. 100 al. 2

² En divergenza da l'artitgel 52 alinea 1 LPGA pon ils chantuns surdar als uffizis chantunals il tractament da protestas cunter disposiziuns ch'èn vegnidadas relaschadas dals centers regiunals per intermediaziun da lavur en il rom da l'artitgel 85b.

Art. 105 paragraf 4 e 5

...¹⁴

tgi che surdovra, exequind questa lescha, sia posiziun sco emploià d'ina cassa per ses avantatg u per avantatg dal purtader u per dischavantatg d'in auter,

¹⁰ CS 830.1

¹¹ CS 142.20

¹² CS 0.142.112.681

¹³ CS 823.20

¹⁴ Ils paragrafs precedents da l'art. 105 che na vegnan betg midads sa cloman:

Tgi che survegn – faschond indicaziuns faussas u incumpletas u en outra moda – nungiuustifitgadamaing prestaziuns d'assicuranza per sazez u per in auter,

tgi che survegn – faschond indicaziuns faussas u incumpletas u en outra moda – a favur dal purtader d'ina cassa prestaziuns or dal fond da cumpensaziun, sin las qualas il purtader n'ha betg in dretg,

tgi che violescha l'obligaziun da discreziun,

vegn chastià cun praschun fin a 6 mais u cun in chasti pecuniar fin a 180 taxas per di, nun ch'i saja avant maun in crim u in delict tenor il cudesch penal¹⁵ che vegn chastià cun in chasti pli grev.

Art. 106 ultim paragraf

...¹⁶

vegn chastià cun multa, nun ch'i saja avant maun in causal tenor l'artitgel 105.

II

Las leschas federalas qua sutvart vegnan midadas sco suonda:

1. Lescha federala dals 6 d'october 1989¹⁷ davart l'intermediaziun da lavur e l'emprest da personal

Art. 35 al. 1 lit. e, al. 3 frasa introductiva ed al. 3bis

¹ Il SECO maina in sistem d'infurmaziun per sustegnair:

- e. la collavuraziun tranter ils organs da l'assicuranza cunter la dischoccupaziun, da l'intermediaziun publica e privata da lavur sco er dals patruns.

³ *Concerna mo il text franzos.*

^{3bis} Uschenavant che quai è necessari per exequir questa lescha sco er la lescha dals 25 da zercladur 1982¹⁸ davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun, dastgan datas da persunas, inclusiv datas ch'èn spezialmain degnas da vegnir protegidas e profils da la personalitad, vegnir barattadas tranter ils systems d'infurmaziun da l'intermediaziun publica da lavur ed ils systems d'infurmaziun da l'assicuranza cunter la dischoccupaziun (art. 83 al. 1 lit. i LADI).

¹⁵ CS 311.0

¹⁶ Ils paragrafs precedents da l'art. 106 che na vegnan betg midads sa cloman:

Tgi che violescha l'obligaziun da dar infurmaziuns, dond sapientivamain infurmaziuns faussas u incumpletas ubain refusond da dar infurmaziuns,

tgi che violescha sia obligaziun d'annunzia,

tgi che s'oppona ad ina controlla ch'è ordinada dal post competent u impedescha ina tala en outra moda,

tgi che n'emplenescha betg ils formulars prescrits u als emplenescha en ina moda che na correspunda betg a la vardad,

tgi che – sco emploià d'ina cassa u d'in organ chantunal executiv – preschenta sias relaziuns da fatschenta sapientivamain en moda faussa u incumpleta en ils quints u en auters documents, u

tgi che – sco purtader d'ina cassa d'ina federaziun – na maina nagins contos spezial per il traffic da pajament u dovra quels en ina moda che cuntrafa a l'intent,

¹⁷ CS 823.11

¹⁸ CS 837.0

2. Lescha federala dals 8 d'october 1999¹⁹ davart las lavurantas ed ils lavurants tramess en Svizra

Art. 8 al. 4

⁴ Las cassas da dischoccupaziun infurmeschan las cumissiuns chantunals tripartitas tenor l'artitgel 360b DO²⁰ sco er ils organs paritetics ch'èn incumbensads cun la realisaziun d'in contract collectiv da lavur declerà sco generalmain impegnativ, davart constataziuns ch'ellas fan en il rom da lur activitad e ch'èn indizis per ina violaziun da las cundiziuns da salari e da lavur ch'èn usitadas en il lieu ed en la branscha.

3. Lescha federala dals 12 da zercladur 2009²¹ davart la taglia sin la plivalur

Disposiziun transitorica tar la midada dals 19 da mars 2010

Fin ch'ina disposiziun correspudenta en la lescha davart la taglia sin la plivalur entra en vigur, èn las prestaziuns d'organs executivs da l'assicuranza cunter la dischoccupaziun tranter els sco er las prestaziuns che quests organs executivs furneschan sin basa da las incumbensas ch'èn delegadas ad els tenor lescha u che servan a la prevenziun professiunala e sociala sco er a la scolaziun ed a la furnaziun supplementara professiunala, exceptadas da la taglia sin la plivalur.

III

Disposiziun transitorica tar la midada dals 19 da mars 2010 da la lescha davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun

Fin a la fin da quel onn che l'agen chapital dal fond da compensaziun ha cuntanschi 0,5 milliardas francs senza il chapital da manaschi ch'è necessari per la gestiun, vegn incassada ina contribuziun dad 1 pertschient sin la differenza tranter l'import maximal e duas giadas e mez il gudogn assicurà; la cumpetenzza dal cussegl federal d'incassar sin questa differenza ina contribuziun da maximalmain 1 pertschient tenor l'artitgel 90c alinea 1, scroda.

IV

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il cussegl federal fixescha l'entrada en vigur.

¹⁹ CS 823.20

²⁰ CS 220

²¹ CS 641.20

PP
Spediziun postala

Trametter enavos a la controlla
d'abitants da la vischnanca

Recumandaziun a las votantas ed als votants

Il cussegl federal ed il parlament recu-
mondan a las votantas ed als votants
da votar ils 26 da settember 2010
sco suonda:

- Gea a la revisiun da la lescha davart
l'assicuranza cunter la dischoccupaziun

Fin da redacziun:
30 da zercladur 2010

Ulteriuras infurmaziuns sut:
www.admin.ch
www.parlament.ch
www.ch.ch